

שאל

אביר ויגד

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:52

יציאת השבת: 17:52

לי שבט תשע"ד

גיליון מס' 153

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שלבת

"ויקחו לי תרומה" (כ"ה-ב')

"כיון שאמרו ישראל נעשה ונשמע מיד אמר הקדוש ברוך הוא למשה: ויקחו לי תרומה" (תנא דבי אליהו)

התנאי הראשון להשראת השכינה בעולם שפל זה הוא, ביטול עצמי.

אם אדם מבטל את עצמו לחלוטין

בפני רצון השם, אז מסוגל הוא לזכות לגלוי שכינה. כפי שאמר

הנביא: "השמים כסאי והארץ הדום רגלי, איזה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום מנוחתי... ואל זה אביט אל עני ונכה רוח וחרד על דברי" (ישעיה ס"ו) - כלומר, הודות ל"עני ונכה רוח" המבטל עצמו בפני דבר ה', אפשר לבנות בית ומקום מנוחה שבו תהיה התגלות השכינה, במידה עצומה, יותר מבכל מקום אחר בעולם.

לפיכך, כיון שאמרו ישראל "נעשה ונשמע" וביטלו לגמרי את רצונם ודעתם בפני רצון השם, עוד לפני ששמעו מה נדרש מהם, זכו לכך שיצטוו לעשות משכן ושיתקיים בהם "ושכנתי בתוכם".

מעינה של תורה

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל
ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com
לארכיון העלונים:
www.pirsuma.com/shal_avicha

1. "וזאת התרומה אשר תקחו מאיתם זהב וכסף ונחושת". מה רמז במילים זהב, כסף ונחושת? רמז ל-3 מעלות בנותני צדקה: זהב = זה הנותן בריא. כסף = כסף סכנה פודה. נחושת = נדבת חולה שיאמר תנו.
2. מדוע נכלל הזהב בתרומה? כדי לכפר על חטא עגל הזהב.
3. שלוש פעמים כתובה המילה 'תרומה' בפתיחת הפרשה. מדוע? כנגד 3 סוגי תרומות: א. לאדנים. ב. לקרבנות הציבור במזבח. ג. למשכן.
4. אילו כלים במשכן נעשו במקשה אחת? המנורה והכרובים.
5. "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". א. מהו הקושי הלשוני? ב. מה המשמעות? א. צריך להיות 'ושכנתי בתוכו' - בלשון יחיד. ב. בתוך כל יהודי ויהודי שורה שכינה.
6. מה ההבדל הלשוני בצווי לעשיית הארון לעומת יתר הכלים במשכן? בכל הכלים כתוב: "ועשית" ואילו בארון: "ועשו". ללמדנו שלכולם יש חלק בתורה (בארון היו לוחות הברית).
7. "ועשו ארון... ויצקת לו ארבע טבעות זהב". מה מרמזים 4 הטבעות? א. לתורה אין סוף כמו לטבעת. ב. 4 טבעות כנגד 4 סוגים בלומדי התורה: בעלי משנה, מקרא הלכה ואגדה. ג. כנגד 4 דרכים בלימוד התורה, ר"ת פרדס = פשט, רמז, דרש, סוד.
8. איזו צורה היתה לכרובים? (רש"י) דמות פראוף תינוק.
9. "ונתת על השולחן לחם פנים". א. מה משמעות השם פנים? ב. כמה ככרות היו? ג. מה היה הנס בלחם זה? א. יש לו פנים (תוך). ב. 12 ככרות. ג. נשאר חם במשך שבוע.
10. איזה פתגם מפורסם נלמד מהגביעים ומה משמעותו? הפתגם = כפתור ופרח, משמעותו: יש התאמה מלאה.
11. כמה יריעות היו? א. במשכן? ב. באוהל? א. 10. ב. 11.
12. "עורות תחשים ועצי שיטים". מהו התחש? חיה שנבראה לאותה שעה ויש לה הרבה גוונים.
13. מהיכן היו לבני ישראל עצי שיטים במדבר? (רש"י) יעקב צפה ברוח הקודש שיבנה המשכן ולכן נטע עצים במצרים, ובנ"י לקחו אותם כשיצאו ממצרים.
14. אני נמצאת על הארון במשכן. קפד זנבי תקבל מקום ישוב, קפד זנבי תקבל חלק מסכו"ם. מי אני? כפרת, כפר, כף.
15. א. מהו שש? ב. את מי הלבישו בגדי שש? א. שש = פשתן. ב. פרעה הלביש את יוסף (בראשית מ"א, 42).
16. ממני נתנו תרומה. קצץ זנבי ותקבל זוחל ארסי. מי אני? נחשת, נחש.
17. למה נסמכה פרשת תרומה לפרשת משפטים? כדי ללמדנו שהתרומה הרצויה לפני הקב"ה היא זו שניתנה בכסף שנרכש בצדק ובמשפט

לשם מה נועד המשכן בשבילנו או בשבילו?

המשכן הראשון משמש כאבטיפוס לכל המאמצים שנעשו מאז לבנות לאלוקים בית בעולם הפיזי. הוא עשוי מ-15 חומרים המייצגים את ממלכת המינרלים, הצומח והחי של היקום הפיזי וכן את משאבי האנוש שהושקעו בבנייה. לא פחות מ-13 פרקים מלאים בפרטי בניית המשכן, החל בממדי כל קיר ועד לצבעים שבכל אחת מן היריעות. לעומת זאת, התורה מקדישה פרק אחד לסיפור בריאת העולם ושלושה פרקים להתגלות בהר סיני, והיא מסבירה חוקים מורכבים רבים באמצעות פסוק אחד ויחיד או אפילו במילה או באות אחת.

אולם, אם עצם תכלית הבריאה מתגלם בחלקי המשכן ברור שכל פרט הוא בעל חשיבות עליונה עבורנו. חיוני שנדע כי למנורה היו עשרים ושניים גביעים מעוטרים מקושטים שהיו נעוצים בה וכל אחד מ-48 הקרשים היו באורך 10 אמה וברוחב 1.5 אמה. נחוץ להגדיר את 39 הצורות של עבודה יצירתית - החל בחריש דרך אריגה ועד לתאורה ולכתיבה - שנכללו בבניית המשכן. שכן כאן נמצא הבסיס לעבודת חיינו לעשות את העולם ואת חיינו לבית לאלוקים.

המדרש ופרשני התנ"ך, ובמיוחד גדולי החסידות והקבלה, מדברים רבות על נושא זה ומתארים את המשכן בתור מודל לאדם, ליקום הפיזי ולבריאה בכללותה. אך גם כפרספקטיבה הלכתית.

לפיכך, התורה קוראת למשכן גם "אוהל מועד", כלומר, "אוהל המפגש". כאן נפגשים היסוד הרוחני-שמימי, הנמשך ומתפשט עד לאדמה, היסוד האנושי והחומרי, השואף אל הרקיע.

כאן, כל הישג אנושי יכול לעזור לאדם לפתוח את עצמו לקבלת האינסופיות של היסוד השמימי-האלוקי. בה בעת, כל התגלות שמימית הבוקעת ממעל אינה אלא העצמה שניתנת לאדם כדי שיוכל לגלות את האלוקיות השוכנת בתוך הסופיות והחומריות של קיומו.

בית חב"ד

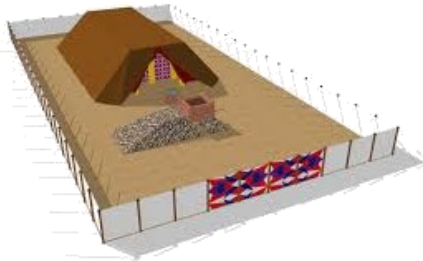
ולא מגזל.

18. "זהב וכסף ונחושת". במה שונה תרומת הכסף מיתר התרומות?

הכסף נתרם בסכום זהה - מחצית השקל מכל אחד לעומת הזהב והנחושת שנתרמו לפי נדבת הלב.

19. מנין נלמד הכלל: "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית"?

(ויקרא רבה, ל"ד) מהכתוב: "ויקחו לי תרומה" שהיה צריך לכתוב: ויתנו לי תרומה.

20. לפי משנה ד' בתרומות, תרומה בשיעור אחד מארבעים הינה בעין יפה. מה הרמז לכך?

מהפסוק "ויקחו לי תרומה". לי בגמטריה = 40.

21. מידותיו של הארון חצויות ואילו מידות המזבח שלמות. מה המסר בכך?

הארון מסמל את לומדי התורה-ללמדנו שלעולם ירגיש הלומד שהוא נמצא רק במחצית הדרך. לעומת זאת, המזבח מסמל את עבודת ה' שבה דרושה שלמות.

22. לפי שקלים משנה ח', כמה כוהנים נדרשו כדי לשאת את הפרוכת?

300 כהנים.

23. מאיזה פסוק נלמד שתלמיד חכם צריך להיות תוכו כבד?

מהפסוקים "ועשו ארון... וצפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ".

24. מדוע נבנה המשכן דווקא מעצי שיטים?

כדי ללמדנו שבונים בית מקרשים של עצי סרק ולא מעצי פרי.

25. על מה נאמרו הביטויים:

א. מעשה חושב?
ב. מעשה רוקם?

א. היריעות.
ב. המסך בשער החצר.

26. איזה חפצים במשכן היו עשויים מ-א. כסף ב. נחושת?

א. האדנים. ב. יתדות החצר.

27. מה מקור הפתגם: "הרוצה להחכים ידרים, הרוצה להעשיר יצפין"?

המנורה מסמלת את החכמה שהייתה בצד דרום, ואילו השולחן הוא סמל העושר שהיה בצד צפון.

חידון באדיבות פרסומא אתר מידע לקהילה הדתית ברחובות

תרומת המשכן

1. "ידבר אל-בני ישראל, ויקחו לי תרומה" (כ"ה, ב')
2. ממה עושים את צבע התכלת? (רש"י, כ"ה, ב')
3. "ואבני-שהם, ואבני מלאים" (כ"ה, ז') למה שימשו אבני המילואים, ולמה נקראו כך?

כלי המשכן

4. "עשו ארון, עצי שטים" מה מידותיו? (כ"ה, י')
5. "ועשית בדי, עצי שטים" מהם בדי הארון ולמה הם משמשים? (כ"ה י"ג-י"ד, רש"י שם).
6. "וְאֶל הָאָרֶן תִּתֵּן אֶת הָעֲדוֹת" - מהי העדות? מדוע נקראת היא כך? (כ"ה, ט"ז רש"י)

7. מהי "כפורת"? (רש"י כ"ה, י"ז) היכן מניחים אותה?

8. "עשית מנרת, זהב טהור... והעלה, את-נרתיקה, והאיר, על-עבר פניה" (כ"ו, ל"ז).

כיצד צריכים להיות מכוונים ששת הנרות? (רש"י-אל עבר פניה)

9. "ועשית מנורה זהב טהור מקשה תעשה המנורה" (כ"ה, ל"א) מה פירוש המילה "מיקשה"?

10. "ועשית את-המזבח, עצי שטים" (כ"ז, א)

א. ממה עשוי היה חלקו הפנימי?
ב. במה ציפו אותו?
ג. מה היו מידותיו?

ד. "ועשית לו מכבד, מעשה רשת נחשת" (כ"ז, ד') - מה פרוש המלה "מכבד", והיכן היה מונח? (רש"י)